YHTEISÖJEN ENSIMMÄISEN OIKEUSASTEEN TUOMIOISTUIMEN MÄÄRÄYS (ensimmäinen jaosto) 30 päivänä huhtikuuta 2001 *

Asiassa T-41/00,

British American Tobacco International (Holdings) BV, kotipaikka Amsterdam (Alankomaat), edustajanaan solicitor S. Crosby,

kantajana,

vastaan

Euroopan yhteisöjen komissio, asiamiehinään U. Wölker ja X. Lewis, prosessiosoite Luxemburgissa,

vastaajana,

* Oikeudenkäyntikieli: englanti.

jossa kantaja vaatii kumoamaan 20.1.2000 tehdyn komission päätöksen, jolla evättiin Rothmans of Pall Mall Ltd -yhtiöltä oikeus tutustua eräisiin valmisteverokomitean pöytäkirjoihin,

EUROOPAN YHTEISÖJEN ENSIMMÄISEN OIKEUSASTEEN TUOMIOISTUIN (ensimmäinen jaosto),

toimien kokoonpanossa: presidentti B. Vesterdorf sekä tuomarit M. Vilaras ja N. J. Forwood,

kirjaaja: H. Jung,

on antanut seuraavan

määräyksen

Tosiseikat ja asian käsittelyn vaiheet

1 British American Tobacco International (Holdings) on Alankomaiden oikeuden mukaan perustettu yhtiö, joka tytäryhtiöineen muodostaa konsernin, jonka päätoimiala on savukkeiden ja muiden tupakkavalmisteiden valmistaminen, jakelu ja myynti (jäljempänä BAT-konserni).

2 BAT-konsernin ja Rothmans International -konsernin fuusioitumisesta alkaen vuonna 1999 kantajalla on määräysvallassaan kolmen tytäryhtiön välityksellä muun muassa Sveitsin oikeuden mukaan perustettu Rothmans of Pall Mall Ltd -niminen yhtiö (jäljempänä RPM), jonka toimintaan kuuluu BAT-konsernin tuotteiden jakelu yhteisössä ja yhteisön ulkopuolella verovapaasti ja valmisteverottomana.

3 Yleisön oikeudesta saada tietoja komission asiakirjoista 8 päivänä helmikuuta 1994 tehdyn komission päätöksen 94/90/EHTY, EY, Euratom (EYVL L 46, s. 58) perusteella RPM on pyytänyt 9.9.1999 päivätyllä kirjeellä komissiolta oikeutta tutustua tiettyihin valmisteverokomitean (jäljempänä komitea) kokouspöytäkirjoihin tarkoituksena arvioida uusien 1.7.1999 alkaen sovellettavien sääntöjen vaikutusta verovapaiden ja valmisteverottomien tuotteiden myyntiin yhteisössä. Hakemus saada tutustua asiakirjoihin koski mainitun komitean sellaisten kokousten pöytäkirjoja, jotka on pidetty 1.1.1993 alkaen ja jotka ovat koskeneet valmisteveron alaisia tuotteita koskevasta yleisestä järjestelmästä sekä näiden tuotteiden hallussapidosta, liikkumisesta ja valvonnasta 25 päivänä helmikuuta 1992 annetun neuvoston direktiivin 92/12/ETY (EYVL L 76, s. 1) tiettyjen säännösten soveltamista.

4 Komission verotuksen ja tulliliiton pääosaston virkamies on ilmoittanut 12.10.1999 päivätyllä kirjeellä tämän osaston pääjohtajan puolesta RPM:lle, että sille myönnetään oikeus tutustua vain niihin komitean pöytäkirjojen otteisiin, jotka koskevat direktiivin 92/12/ETY 7 ja 24 artiklan soveltamiseksi toteutettuja toimenpiteitä, joiden osalta on säädetty, että komitea antaa lausuntonsa komitologiakomiteana. Sen sijaan sille ei myönnetty oikeutta tutustua pöytäkirjoihin, jotka koskevat direktiivin 92/12/ETY 8—10, 27 ja 28 artiklan soveltamiseksi toteutettuja toimenpiteitä, joista ei nimenomaan vaadita mainitun komitean lausuntoa, sillä perusteella, että näiden asiakirjojen paljastaminen saattaisi loukata tiedot toimittaneiden oikeushenkilöiden pyytämää luottamuksellisuuden suojaa.

5 RPM on vahvistanut komission pääsihteerille osoitetulla 25.10.1999 päivätyllä kirjeellä päätöksen 94/90/EHTY, EY, Euratom 2 artiklan 2 kohdan mukaisesti hakemuksensa, joka koskee sen pyytämää ja siltä kiellettyä oikeutta tutustua komitean pöytäkirjoihin.

6 Komission pääsihteeristö ilmoitti RPM:lle 24.11.1999 päivätyllä kirjeellä, että sen vahvistama hakemus tutkitaan mahdollisimman nopeasti mutta että vastauksen saaminen kestäisi yli kuukauden.

7 Koska komissio jätti vastaamatta päätöksen 94/90/EHTY, EY, Euratom 2 artiklan 4 kohdassa säädetyssä määräajassa, kantaja on jättänyt 14.1.2000 ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuimeen RPM:n hakemuksen implisiittistä hylkäämistä koskevan kanteen, joka on rekisteröity numerolla T-4/00.

8 Komission pääsihteeri ilmoitti 20.1.2000 päivätyllä RPM:n hallitukselle osoitetulla kirjeellä päätöksestään kieltäytyä antamasta oikeutta tutustua pyydettyihin kokouspöytäkirjoihin perustellen kieltäytymisensä sillä, että niiden paljastaminen loukkaisi tiedot toimittaneen oikeushenkilön pyytämää luottamuksellisuuden suojaa sekä suojaa, joka koskee toimielimen intressiä pitää neuvottelunsa salaisina (jäljempänä riidanalainen toimi).

9 Kantaja jätti 25.2.2000 ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuimeen tätä päätöstä koskevan esillä olevan kanteen.

10 Ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuimen ensimmäisen jaoston puheenjohtajan 20.3.2000 antamalla määräyksellä tuomioistuimen rekisteristä on poistettu asia T-4/00 kantajan peruutettua kanteensa.

Asianosaisten vaatimukset

11 Kantaja vaatii, että ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuin

— kumoaa riidanalaisen päätöksen

— velvoittaa komission korvaamaan oikeudenkäyntikulut.

12 Komissio vaatii, että ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuin

— jättää kanteen tutkimatta

— toissijaisesti hylkää kanteen perusteettomana

— velvoittaa kantajan korvaamaan oikeudenkäyntikulut.

Tutkittavaksi ottaminen

13 Ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuin voi työjärjestyksensä 113 artiklan mukaan tehdessään päätöksen työjärjestyksen 114 artiklan 3 ja 4 kohdan mukaisesti milloin tahansa omasta aloitteestaan tutkia, onko asia jätettävä tutkimatta ehdottoman prosessinedellytyksen puuttumisen vuoksi; niihin kuuluvat vakiintuneen oikeuskäytännön mukaan EY 230 artiklassa määrätyt kanteen tutkittavaksi ottamisen edellytykset (asia T-114/96, Biscuiterie-Confiserie LOR ja Confiserie du Tech v. komissio, määräys 26.3.1999, Kok. 1999, s. II-913, 24 kohta oikeuskäytäntöviittauksineen).

14 Käsiteltävänä olevassa asiassa ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuin katsoo saaneensa riittävästi tietoja kirjallisessa menettelyssä esitettyjen asiakirjojen ja asianosaisten antamien selvitysten perusteella ja päättää, että tuomioistuin voi ratkaista esillä olevan kanteen tutkittavaksi ottamisen ilman suullisen käsittelyn aloittamista.

Asianosaisten väitteet ja niiden perustelut

15 Esittämättä varsinaisesti oikeudenkäyntiväitettä komissio väittää, että kanne ei täytä tutkittavaksi ottamisen edellytyksiä sillä perusteella, että riidanalaista päätöstä ei ole osoitettu kantajalle ja että se ei myöskään koske kantajaa suoraan ja erikseen EY 230 artiklan neljännessä kohdassa tarkoitetulla tavalla. Tältä osin komissio vetoaa siihen, että kantaja ei ollut osallisena komission hallinnollisessa menettelyssä ja että sillä on vain välillisesti muiden yhtiöiden kautta määräysvalta RPM:ssä ja ettei sillä ole suoraa intressiä verovapaiden ja valmisteverottomien tuotteiden jakelun alalla, sillä tätä toimintaa harjoittaa RPM.

16 Esillä olevan asian olosuhteet poikkeavat komission mukaan selvästi asiassa T-112/97, Monsanto vastaan komissio, jossa annettiin tuomio 22.4.1999 (Kok. 1999, s. II-1277), kyseessä olleesta tilanteesta. Tästä tuomiosta ilmenee sen mukaan yhtäältä, että tytäryhtiölle osoitettu toimi koski erikseen emoyhtiötä vain, koska se oli tytäryhtiön ainoa omistaja, ja toisaalta, että se koski emoyhtiötä suoraan, koska se oli mainitussa toimessa tarkoitetun tuotteen keksijä ja kehittäjä. Tällä toimella oli siis suoria vaikutuksia emoyhtiön tilanteeseen, kun taas päätös, jolla joltakin evätään oikeus tutustua asiakirjoihin, ei muuta suoraan toisen henkilön oikeudellista asemaa näiden välillä olevista sidoksista huolimatta.

17 Kantaja väittää, että sen intressi verovapaiden ja valmisteverottomien tuotteiden jakelussa on yhtäläinen RPM:n intressin kanssa, koska viimeksi mainittu yhtiö on kokonaan sen määräysvallassa ja harjoittaa toimintaansa vain BAT-konsernin sisällä tehdyn tehtävänjaon perusteella. Konsernin tuotteiden jakelupolitiikasta päättää näin kantaja eikä RPM. Näin ollen RPM:n toiminnan osalta määräysvaltaa harjoittavana holding-yhtiönä kantaja erottuu kaikista muista (tuomio em. asiassa Monsanto v. komissio). Kantajan asiavaltuuden vahvistaa lisäksi se, että asiassa T-4/00 sen kanteen tutkittavaksi ottamista ei ole kiistetty.

Yhteisöjen ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuimen arviointi asiasta

18 Vakiintuneen oikeuskäytännön mukaan luonnollisen tai oikeushenkilön nostaman kumoamiskanteen tutkittavaksi ottaminen edellyttää, että edellä mainitulla on oikeussuojaintressi asiassa (asia 88/76, Société pour l'exportation des sucres v. komissio, tuomio 31.3.1977, Kok. 1977, s. 709, 19 kohta; asia T-117/95, Cor-

man v. komissio, tuomio 30.1.1997, Kok. 1997, s. II-95, 83 kohta ja asia T-78/98, Unione provinciale degli agricoltori di Firenze ym. v. komissio, määräys 29.4.1999, Kok. 1999, s. II-1377, 30 kohta).

19 Esillä olevassa asiassa on todettava, että riidanalainen päätös, jolla komissio on ratkaissut RPM:n esittämän hakemuksen ja evännyt siltä oikeuden tutustua asiakirjoihin, ei vaikuta kantajan etuihin.

20 Tämä päätös ei itse asiassa loukkaa kantajan omia oikeuksia, koska yhtäältä se ei itse esittänyt hakemusta saada tutustua asiakirjoihin ja koska toisaalta tämän yhtiön mahdollisuutta esittää tällainen hakemus ei ole kyseenalaistettu. Tältä osin on huomattava, että päätöksen 94/90/EHTY, EY, Euratom soveltamisen yhteydessä jokainen voi pyytää oikeutta saada tietoja mistä tahansa komission julkaisemattomasta asiakirjasta tarvitsematta perustella hakemustaan (asia T-174/95, Svenska Journalistförbundet v. neuvosto, tuomio 17.6.1998, Kok. 1998, s. II-2289, 65 kohta). Tästä seuraa erityisesti, että se, että kantaja harjoittaa BAT-konsernin tuotteiden valmisteverotonta jakelutoimintaa ainoastaan RPM-tytäryhtiönsä välityksellä, ei estä sitä esittämästä komissiolle hakemusta tutustua valmisteverokomitean pöytäkirjoihin, jotka koskevat kyseisen verojärjestelmän soveltamista yhteisössä.

21 Lisäksi kantajan asemaa ei voida verrata sen yrityksen asemaan, josta oli kyse edellä mainitussa asiassa Monsanto vastaan komissio, jossa riidanalaisesta toimesta seurasi tämän yrityksen keksimän tuotteen markkinoille saattamisen kieltäminen koko yhteisön alueella. Esillä olevassa asiassa riidanalainen päätös koskee sitä vastoin ainoastaan päätökseen 94/90/EHTY, EY, Euratom perustuvaa kieltäytymistä antaa oikeutta tutustua asiakirjoihin, ja vaikka onkin selvää, että nämä asiakirjat koskevat yhteisössä tupakkatuotteisiin sovellettavaa valmisteverojärjestelmää, tällä päätöksellä ei kuitenkaan itsessään ole vaikutusta mainittujen tuotteiden myyntiin.

22 Kaikesta edellä esitetystä seuraa, että kantajalla ei voi olla intressiä vaatia sellaisen kolmannelle oikeushenkilölle osoitetun päätöksen kumoamista, jolla viimeksi mainitulta evätään oikeus tutustua asiakirjoihin.

23 Väitteellä, jonka mukaan ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuin on katsonut, että kantajan asiassa T-4/00 nostaman kanteen tutkittavaksi ottamisen edellytykset täyttyvät, ei ole merkitystä, koska se ei vaikuta esillä olevan kanteen tutkittavaksi ottamisen arviointiin. Lisäksi on todettava, että em. asiassa kanteen tutkittavaksi ottamisen edellytysten tutkiminen ei ollut tarpeen, koska kantaja oli peruuttanut kanteensa ja asia oli sen jälkeen poistettu rekisteristä.

24 Edellä esitetty huomioon ottaen on todettava, että oikeussuojaintressin puuttuessa kanne hylätään ilman, että on syytä tutkia kantajan asiavaltuutta.

Oikeudenkäyntikulut

25 Yhteisöjen ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuimen työjärjestyksen 87 artiklan 2 kohdan mukaan asianosainen, joka häviää asian, velvoitetaan korvaamaan oikeudenkäyntikulut, jos vastapuoli on sitä vaatinut. Koska kantaja on hävinnyt asian ja komissio on vaatinut oikeudenkäyntikulujensa korvaamista, se on velvoitettava korvaamaan oikeudenkäyntikulut.

Näillä perusteilla

YHTEISÖJEN ENSIMMÄISEN OIKEUSASTEEN TUOMIOISTUIN
(ensimmäinen jaosto)

on määrännyt seuraavaa:

1) **Kanne jätetään tutkimatta.**

2) **Kantaja velvoitetaan korvaamaan oikeudenkäyntikulut.**

Annettiin Luxemburgissa 30 päivänä huhtikuuta 2001.

H. Jung
kirjaaja

B. Vesterdorf
presidentti